

CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

RAPORT

privind activitatea de soluționare a petițiilor în anul 2016

Potrivit prevederilor art.2 din Ordonanța Guvernului nr.27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, aprobată – cu modificări și completări – prin Legea nr.233/2002, prin petiție se înțelege „*cererea, reclamația, sesizarea sau propunerea formulată în scris ori prin poștă electronică¹*”, pe care un cetățean sau o organizație legal constituită o poate adresa autorităților și instituțiilor publice.

Deși reunite generic sub termenul de „petiție”, formele de exercitare a dreptului de petiționare prezintă anumite trăsături distinctive nu doar prin conținut semantic, ci și prin regimul juridic aplicabil. Dacă o *cerere* (cf. DEX: **1.** Solicitare, rugămintă; **2.** Pretenție, exigență) poate fi adresată oricărui organ al autorității publice, indiferent de sfera și obiectul său de activitate, *reclamația* echivalează cu plângerea împotriva încălcării unui drept / săvârșirii unui abuz, iar *sesizarea* pretinde și o acțiune concretă din partea autorității competente în vederea rezolvării respectivelor probleme personale sau de grup (altele decât cele valorificabile pe calea justiției).

Specific procedurilor jurisdicționale, actul de *sesizare* trebuie să respecte anumite cerințe; în cazul instanței de contencios constituțional, acestea sunt prevăzute de art.146 din Constituție și de legea sa organică².

De aici, numai scrisorile, petițiile și celelalte cereri care nu îndeplinesc cerințele constituționale și legale pentru a fi considerate „acte de sesizare a

¹ Desigur, întrucât orice cerere, reclamație, sesizare sau propunere, fie aceasta în *format letric* sau *electronic*, presupune o comunicare „în scris” (non-orală), termenii disjunctivi se referă mai degrabă la „tipul / canalul de comunicare” (pe suport hârtie sau prin e-mail).

² Legea nr.47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.807 din 3 decembrie 2010.

Curții Constituționale”³ se soluționează **pe cale administrativă** de către secretarul general, potrivit rezoluției președintelui Curții⁴ – și doar această activitate intră sub incidența prevederilor Ordonanței Guvernului nr. 27/2002.

Potrivit unei practici constante, **petițiile adresate prin e-mail sunt luate în considerare** și se soluționează conform normelor legale în vigoare, cu condiția identificării petiționarului prin „nume, prenume și domiciliu / reședință”, atribute de identificare prevăzute de art.59 din Codul civil.

În caz contrar, se face aplicarea dispozițiilor art.7 din Ordonanța Guvernului nr.27/2002 privind reglementarea activității de soluționare a petițiilor, aprobată, cu modificări și completări, prin Legea nr.233/2002, potrivit căreia *„Petițiile anonime sau cele în care nu sunt trecute datele de identificare a petiționarului nu se iau în considerare și se clasează, potrivit prezentei ordonanțe”*.

În anul 2016, Curtea Constituțională a primit **850** de petiții, din care:

- **787** petiții adresate de cetățeni (persoane fizice);
- **47** petiții adresate în numele unor societăți comerciale, organizații ale societății civile (media, sindicate, asociații, fundații, federații etc.) sau autorități administrative (instituția prefectului, primărie);
- **16** scrisori / mesaje anonime sau neavând datele de identificare ale petiționarului (clasate în baza art.7 din O.G. nr.27/2002).

Dintre acestea, **672** de petiții au fost primite prin poștă sau fax ori au fost depuse direct la compartimentul de registratură, iar alte **178** au parvenit prin poștă electronică (e-mail).

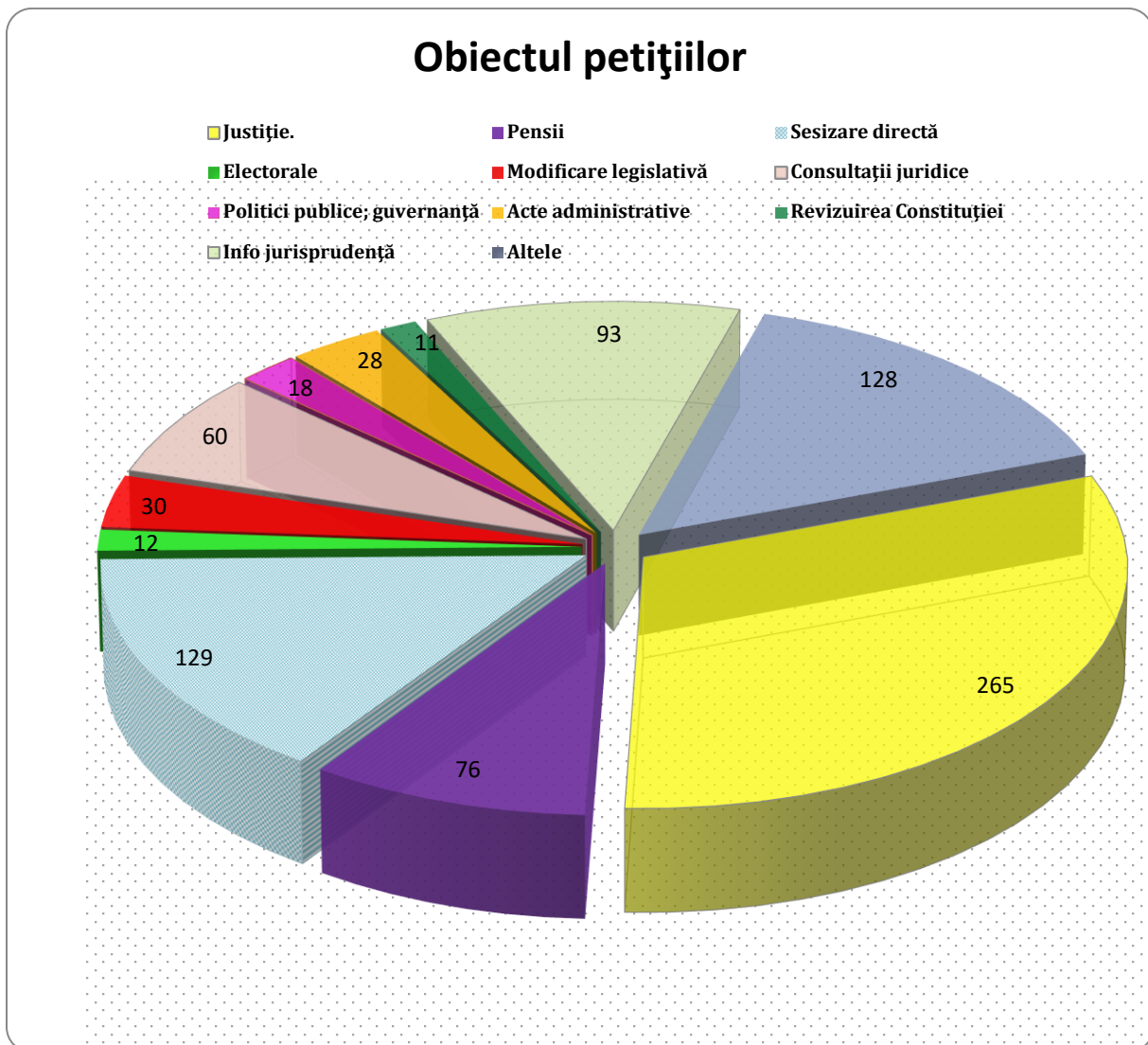
În **127** cazuri (14,9% din total), petițiile provin de la populația penitenciară.

Doar 3 petiții au fost redirecționate către Curtea Constituțională de la o altă autoritate publică, greșit sesizată, potrivit prevederilor art.6¹ din O.G. nr.27/2002.

³ în înțelesul art.10 din Legea nr.47/1992.

⁴ Art.24 alin.(1) lit. g) din Regulamentul de organizare și funcționare a Curții Constituționale, publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr.198 din 27 martie 2012.

După **obiectul** lor, petițiile au vizat:

Cele mai numeroase petiții (**265**, reprezentând 31% din total) se referă la chestiuni ce vizează actul de *justiție*: dintre acestea, **148** consideră că sesizarea Curții Constituționale ar constitui o cale extraordinară de atac împotriva hotărârilor judecătorești ori pentru constatarea neconstituționalității unor asemenea hotărâri, întrucât încalcă drepturi sau libertăți fundamentale; între acestea, un număr de **15** (provenind de la persoane aflate în executarea unei pedepse privative de libertate) contestă faptul că, prin hotărârea de condamnare, nu s-ar fi făcut aplicarea legii penale mai favorabile, având în vedere intrarea în vigoare, la data de 1 februarie 2014, a noului Cod penal. Iar **33** dintre petiționari solicită efectuarea unor acte de urmărire penală sau, dimpotrivă, desființarea soluțiilor date de procuror în această fază.

Într-un număr semnificativ (**129**), petiționarii recurg la o *sesizare directă* a Curții cu excepția de neconstituționalitate a legilor sau ordonanțelor Guvernului, ori a unor dispoziții dintr-o lege sau ordonanță în vigoare, fără a ține cont de normele procedurale aplicabile în vederea exercitării controlului de constituționalitate.

Față de anii precedenți a crescut în mod considerabil numărul de cereri (**93**) prin care se solicită informații referitoare la jurisprudența Curții într-o anumită materie ori cu privire la o anumită decizie, demersuri însoțite uneori de critici la adresa activității Curții Constituționale; alteori, dimpotrivă, petiționarii reclamă măsuri imediate în vederea punerii în executare a deciziilor pronunțate.

Alte **76** (reprezentând 8,94% din totalul petițiilor) solicitau intervenția corectivă a Curții asupra modului de stabilire a drepturilor de *pensie* ori, după caz, recalcularea pensiei prin aplicarea indicelui de corecție prevăzut de lege, în considerarea Deciziei CCR nr.437/2013 [referitoare la excepția de neconstituționalitate a dispozițiilor art.III alin.(2) și (3) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr.1/2013 pentru modificarea și completarea Legii nr.263/2010 privind sistemul unitar de pensii publice, publicată în Monitorul Oficial nr.685 din 7 noiembrie 2013], respectiv eliminarea impozitării pensiilor și a contribuțiilor ce poartă asupra acestora (CASS).

Un număr important de petenți (**60**), între care și unii reprezentanți ai autorităților publice, solicită *puncte de vedere*, dezlegarea unor chestiuni de drept, emiterea de opinii care să poată fi valorificate în caz de litigiu, diverse consultații juridice și altele asemenea.

În **30** de cazuri, petiționarii apreciază că se impune fie elaborarea unui nou act normativ, fie o *lege modificatoare*, sens în care solicită Curții să inițieze procedura de legiferare sau să oblige Parlamentul la un asemenea demers, după cum **11** petiții consideră că instanța constituțională este datoră să procedeze de îndată, din oficiu, la *revizuirea Constituției*.

În alte **28** de cazuri, petițiile erau îndreptate împotriva unor *acte administrative* (îndeosebi hotărâri de Guvern, ordine de ministru, hotărâri ale consiliilor locale).

Politicile publice, îndeosebi cele privind serviciile sociale, buna guvernare, conduita unor personalități de prim rang (președinte, prim-ministru, membri ai Guvernului, deputați, senatori etc.) în spațiul public sau anumite

declarații ale acestora au constituit teme de preocupare pentru **18** dintre petiționarii care s-au adresat Curții Constituționale.

Anul electoral 2016 a fost marcat de două serii de alegeri, cele locale (din *5 iunie*) și cele parlamentare (din *11 decembrie*), dar petițiile adresate Curții (**12**) au vizat chestiuni care excedează competențelor sale în materia contenciosului electoral⁵.

Spre deosebire de anii precedenți, au rămas fără obiect plângerile care reclamau neadoptarea Regulamentului de aplicare a Legii nr.254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, dată fiind aprobarea acestuia prin Hotărârea Guvernului nr.157/2016; în schimb, alte **11** petiții primite de la persoane aflate în executarea unei pedepse privative de libertate criticau condițiile de detenție: cazarea, transportul deținuților, asistența medicală, restricționarea accesului la informațiile de interes public, alteleori a cumpărării unor produse (țigări).

În fine, trebuie menționate și acele petiții (**128**, adică 15% din total) care nu pot fi strict încadrate într-o categorie anume, unele abordând problematici complexe, iar altele având caracter inedit, mergând de la solicitarea abolirii Constituției și până la argumentații *sui-generis* în sensul desființării Curții Constituționale ori măcar a tuturor deciziilor pronunțate de „unica autoritate de jurisdicție constituțională în România”.

Cât privește modalitatea de **soluționare** a petițiilor adresate Curții Constituționale, trebuie mai întâi precizat că acestea – în marea lor majoritate (cca 80%) – sunt concepute de către cei în cauză drept așa-zisă „ultimă” cale de soluționare a problemelor de interes pentru petiționar(i), Curtea fiind percepută drept autoritatea supremă în stat, de la vârful ierarhiei judiciare ori dispunând de posibilități nelimitate de cenzură în privința celorlalte autorități publice. Nu puține sunt și situațiile în care petiționarul, nemulțumit de răspunsul primit din partea *autorității competente*, înțelege să-l reclame în fața altor autorități (cum este și Curtea Constituțională), pentru a obține rezolvarea dorită.

În asemenea cazuri nu mai poate fi vorba de redirectionarea petiției către „autoritățile sau instituțiile publice care au ca atribuții rezolvarea problemelor

⁵ Soluționarea contestațiilor în procedura jurisdicțională prevăzută de Legea nr.47/1992 ori a cererilor de anulare a alegerilor formulate în condițiile Legii nr.370/2004 pentru *alegerea Președintelui României*.

sesizate”, în sensul prevederilor art.6¹ din O.G. 27/2002, astfel încât petiția se soluționează prin furnizarea informațiilor necesare, cu indicarea temeiurilor constituționale și legale.

Totuși, un număr de **19** petiții au putut fi redirectionate către alte autorități publice (Avocatul Poporului, Ministerul Justiției, Ministerul Muncii și Agenția Națională pentru Plăți și Inspecție Socială, Ministerul Afacerilor Externe – Agentul guvernamental CEDO, Autoritatea Națională pentru Restituirea Proprietăților, Autoritatea pentru Administrarea Activelor Statului, Fondul de Garantare a Asiguraților, Secretariatul General al Guvernului ori, după caz, autorități ale administrației publice locale sau instituții în subordinea acestora).

Dacă rezolvarea problemei se regăsește în jurisprudența Curții (controlul de constituționalitate referitor la legi sau ordonanțe), atunci petiționarul este informat asupra deciziei relevante, eventual reproducând și citate din considerente (**85** de răspunsuri).

Ori de cât ori petiționarul își formulează sesizarea / cererea de neconstituționalitate pentru a fi înfățișată direct Curții Constituționale, acestuia i se explicitează procedura aplicabilă, cu trimitere îndeosebi la dispozițiile art.29 alin.(4) din Legea nr.47/1992, republicată, privind sesizarea cu excepția de neconstituționalitate prin încheiere a instanței, ori alte aspecte procedurale specifice Curții (**239** de răspunsuri).

Toate cele 817 petiții la care s-a răspuns au primit rezolvare în termenul prevăzut de lege.

SECRETAR GENERAL,

Ruxandra SĂBĂREANU